

Zitting 2001-2002

27 maart 2002

BEKNOPT VERSLAG

MORGENVERGADERING

INHOUDSOPGAVE

Jaarverslag

- Vlaamse Ombudsdienst 2001
 - Indiening en verwijzing 3

Voorstel van decreet

- Wijziging van wetboeken wat de invoering van de euro betreft
 - Algemene bespreking 3
(Spreker : de heer Carl Decaluwe)
 - Artikelsgewijze bespreking 3

Voorstellen van resolutie

- Kosteloosheid van het basisonderwijs
 - Bespreking 3
(Sprekers : mevrouw Hilde Claes, verslaggever, de heren Chris Vandenbroeke, Gilbert Van Baelen en Frans Ramon)

MORGENVERGADERING VAN WOENSDAG 27 MAART 2002

**Voorzitterschap van de heer Johan De Roo, eerste
ondervoorzitter**

- *De vergadering wordt geopend om 09.59 uur.*

JAARVERSLAG

Vlaamse Ombudsdienst 2001

Indiening en verwijzing

De voorzitter : Het jaarverslag 2001 van de Vlaamse Ombudsdienst werd op de banken rondgedeeld.

De plenaire vergadering neemt kennis van het jaarverslag.

Conform artikel 89 van het reglement van het Vlaams Parlement worden de voorstellen en aanbevelingen geformuleerd door de Vlaamse ombudsman, behandeld door de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Stedelijk Beleid, die bevoegd is voor de verzoekschriften.

VOORSTEL VAN DECREET

Wijziging van wetboeken wat de invoering van de euro betreft

Algemene bespreking

De voorzitter : Aan de orde is het voorstel van decreet van de heren van den Abeelen, Suykens, Sannen en Van Vaerenbergh houdende wijziging van het Wetboek der successierechten en het Wetboek van de met de inkomstenbelastingen gelijkgestelde belastingen, wat de invoering van de euro betreft.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Carl Decaluwe : De verslaggever verwijst naar het schriftelijke verslag.

De voorzitter : De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Aan de orde is de artikelsgewijze

bespreking van het voorstel van decreet van de heren van den Abeelen, Suykens, Sannen en Van Vaerenbergh houdende wijziging van het Wetboek der successierechten en het Wetboek van de met de inkomstenbelastingen gelijkgestelde belastingen, wat de invoering van de euro betreft.

- *De artikelen worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

Wij zullen om 16 uur de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet houden.

VOORSTELLEN VAN RESOLUTIE

Kosteloosheid van het basisonderwijs

Bespreking

De voorzitter : Aan de orde is het voorstel van resolutie van de heren Vandenbroeke, Van Dijck, De Cock, Van Baelen, Ramon en mevrouw Claes betreffende de kosteloosheid van het basisonderwijs.

De bespreking is geopend.

Mevrouw Hilde Claes, verslaggever : In dit voorstel van resolutie vraagt het Vlaams Parlement aan de Vlaamse regering om nog tijdens deze regeerperiode de kosteloosheid van het leerplichtonderwijs te definiëren, zodat het basisonderwijs kosteloos kan worden.

De heer Van Dijck wees er tijdens zijn toelichting op dat de kosteloosheid een belangrijk principe is, dat niet alleen grondwettelijk is bepaald en maar ook in een aantal internationale verdragen wordt vastgelegd. Het principe wordt ook behandeld in de beleidsnota's Onderwijs en Vorming, Armoede en Uitsluiting.

Uit verschillende studies blijkt dat van feitelijke kosteloosheid geen sprake is, wat vooral de gezinnen met een laag inkomen zwaar belast. Gekoppeld aan het kansengelijkheid versterkt dat de dualisering.

Dit voorstel van resolutie vormt de aanzet tot een verdere democratisering van het onderwijs op alle niveaus. Maar om de kosteloosheid te realiseren, moeten we het begrip eerst definiëren.

Alle fracties behalve CD&V zaten op dezelfde lijn.

CD&V vindt dit voorstel van resolutie te vrijblijvend en bovendien zou het niets toevoegen aan het regeerakkoord. In een amendement vragen ze de regering daarom om het onderwijs nog deze regeerperiode kosteloos te maken.

De indieners benadrukken dat ze het regeerakkoord niet willen terugschroeven. Maar omdat kosteloosheid een aantal vragen doet rijzen, moet aan de hand van een stappenplan gewerkt worden. Het begrip kosteloosheid definiëren vormt de eerste stap.

Het CD&V-amendement werd verworpen. Het voorstel van resolutie werd met 9 stemmen bij 3 onthoudingen aangenomen. (*Applaus*)

De heer Chris Vandebroek : Het begrip definiëren betekent niet dat we de invoering van de kosteloosheid op de lange baan schuiven. Het begrip kan met bekwame spoed gedefinieerd en ingevoerd worden.

De heer Gilbert Van Baelen : In de beleidsnota Ondewijs en Vorming stelt men de geleidelijke en gefaseerde realisatie van de kosteloosheid voorop.

In dit voorstel van resolutie vragen we de regering snel werk te maken van een definitie en een stappenplan. Er zijn evenwel al enkele stappen gezet. Vanaf 1 september moeten alle inrichtende machten duidelijkheid verschaffen over de bijkomende kosten. Bovendien zijn de werkingsmiddelen voor het basisonderwijs verhoogd.

Mevrouw Hilde Claes : Hoe belangrijk dit principe ook is, we mogen onze zin voor realiteit niet verliezen. Vandaar het belang van deze eerste stap.

Gelijke kansen omvatten meerdere aspecten. Het financiële is er maar één van. De overige aspecten verdienen evenzeer onze aandacht.

De heer Frans Ramon : Agalev heeft de kosteloosheid van het leerplichtonderwijs al in 1999 aan haar programma toegevoegd. In dit voorstel van resolutie wordt een verband gelegd tussen de kosteloosheid en de eindtermen. De definiëring van het begrip is een belangrijke eerste stap, maar dat betekent niet dat we de realisatie ervan mogen vooruitschuiven.

De voorzitter : De bespreking is gesloten.

We zullen om 16 uur de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie houden.

Deontologie van de media

Bespreking

De voorzitter : Aan de orde is het voorstel van resolutie van de heren Vermeulen, Keulen, Vandenbossche en Denys en mevrouw Hermans betreffende de deontologie van de media.

De bespreking is geopend.

De heer Frans De Cock, verslaggever, verwijst naar het schriftelijke verslag.

De heer Carl Decaluwe : Een hoorzitting met de mediasector heeft ons duidelijk geleerd dat er geen behoefte is aan meer codes en regels voor ethisch correcte journalistiek. De grote bekommernis is de naleving van de deontologie. In hun zoektocht naar sensatie springen nieuwsredacties al te vaak onzorgvuldig om met het nieuws.

De concurrentiedruk is hoog en dat verlegt de grenzen van de informatiegaring. Kranten en journalisten kunnen zich politiek profileren, alleen de openbare omroep is verplicht tot neutraliteit.

Journalisten zijn soms ghostwriter van politieke boeken. Uit het Toscaanse verhaal blijkt dat zij een boek kunnen schrijven en er tegelijk politieke commentaren op geven.

De heer André Denys : Wat heeft dat met het voorstel van resolutie te maken ?

De heer Carl Decaluwe : Ik wijs er slechts op dat de grenzen vervagen. Vroeger hadden kranten een duidelijk profiel, nu pretenderen zij pluralistisch en neutraal te zijn. Zij manipuleren echter de informatie op een subtiele manier. Gelukkig bestaan er nog journalistiek hoogstaande en boeiende artikels en programma's.

Trouwens, ook politici laten zich beïnvloeden door de gunst van de kiezer. Het is dus pretentiefus steeds met moraliserende vinger naar de media te wijzen.

De verschillende betrokken partijen zijn er gelukkig ook zelf van overtuigd dat de geloofwaardigheid van de media in het gedrang komt. Zij hebben de Raad voor Journalistiek opgericht.

CD&V is voorstander van deze zelfregulering, maar als de raad zijn taak niet ernstig neemt, bestaat het risico op wijzigingen van buitenaf.

Door de dwingende macht van het publiek en hun vraag om amusement is het niet gemakkelijk om objectief te zijn en steeds de juiste context te geven. Ook de politieke feiten worden getaxeerd op hun amusementswaarde. Politieke berichten worden minder belangrijk, de politieke redacties kleiner. Gelukkig is er inmiddels wel Villa Politica.

Vaak bepalen de media de politieke agenda door personen in opspraak te brengen of wantoestanden aan te klagen. Soms draait het uit op een publieke afrekening. Vlamingen willen objectieve informatie. Ze zijn niet laks, maar mondig en kritisch.

De Duitse filosoof Sloterdijk ziet een heropleving van de antieke vraag om brood en spelen. De media bieden een arena aan de moderne gladiatoren, die vechten om het publiek te vermaken. Deze evolutie wordt afgeremd door deontologische maatstaven. Dat is de taak van de Raad voor Journalistiek.

CD&V zal zich bij de stemming over dit voorstel van resolutie onthouden. De Raad voor Journalistiek is al opgericht en ook de VRT heeft zich erbij aangesloten. Er zijn ook al heel wat interpellaties en moties geweest over de journalistieke opleiding.

Mijn fractie vindt wel dat de werking van de Vlaamse Geschillenraad voor Radio en Televisie, de Vlaamse Kijk- en Luisterraad voor Radio en Televisie en de Raad voor Journalistiek beter kenbaar moet gemaakt worden aan de burgers.

Minister Dirk Van Mechelen : Na de herstructurering van de adviesraden, zal een bekendmakingscampagne gevoerd worden langs de Vlaamse Infolijn, waarbinnen een ondersteunde dienst Media zal opereren.

De heer Carl Decaluwe : Controle door de luisteraar en de kijker op de correcte naleving van de mediawetgeving zal bijdragen tot een goede beroepscode in de media. Informeer dus de Vlaamse burger en laat het niet bij woorden.

Mevrouw Marijke Dillen : Het voorstel is vrij vaag en niet bindend. Gevraagd wordt de Raad voor Journalistiek te ondersteunen, maar niet om die raad een decretaal kader te geven. Gevraagd wordt dat zowel de openbare als de privé-omroep constructief daaraan zouden meewerken. Als het van die kant echter windstil is, dan waarborgt dat geen goede samenwerking. Gevraagd wordt het publieke debat niet te schuwen, want het grote publiek verlangt dat. Dit voorstel biedt wel wat overwegingen, maar

draagt niet bij tot een echte en strikte deontologie. In andere sectoren, de advocatuur bijvoorbeeld, bestaat die wel.

Behalve voor journalisten moest zo iets ook voor uitgevers en directies gelden. En ook aan de opleiding is niets concreets verbeterd. Met de essentie, namelijk dat de sector zelfregulerend moet optreden, kunnen we misschien theoretisch akkoord gaan. In de praktijk werkt het echter niet, want elke redactie staat op haar onafhankelijkheid. Zelfregulerend optreden is er niet bij.

De heer André Denys : Die zelfregulering is volgens mevrouw Dillen onvoldoende. Maar hoe wil zij het opleggen van normen door de overheid concreet maken, zonder de vrije meningsuiting te schaden ?

Mevrouw Marijke Dillen : Ik ben voor die zelfregulering. Andere beroepen slagen daar wel degelijk in, maar de media niet. Objectiviteit bijvoorbeeld werkt in de praktijk niet. Als de media niet zelfregulerend optreden, dan moeten wij een kader scheppen dat objectiviteit en neutraliteit waarborgt. Het moet mogelijk zijn om journalisten die dat niet vanzelf nastreven, tot objectiviteit te dwingen.

De heer André Denys : Zelfregulering volstaat dus volgens mevrouw Dillen niet. De overheid moet een wettelijk kader creëren. Maar hoe kan zij dat in de praktijk ?

Mevrouw Marijke Dillen : Met straffen zoals bij de vrije beroepen. Men moet een journalist die de deontologische regels overtreedt kunnen schorsen, net zoals men dat met een advocaat kan. Ook voor een journalist moeten regels gelden. Gebrek aan objectiviteit kan veel schade aanrichten.

De heer André Denys : Wat is objectief en niet ? Ik daag mevrouw Dillen uit die term te definiëren. Hoe kan de overheid in het spanningsveld tussen vrije meningsuiting en deontologie verder gaan dan wat hier voorligt ?

Mevrouw Marijke Dillen : Met regels en straffen, want de politieke berichtgeving, ook in de puur informatieve programma's, is niet objectief. Zeker niet bij de openbare omroep, die toch met belastinggeld gefinancierd wordt. Journalisten mogen en moeten zelf initiatieven nemen om een plichtenleer uit te werken. Maar als ze daar niet in slagen, dan moeten wij een decretaal kader

meegeven.

De VRT moet objectief en onafhankelijk opereren. Maar tijdens een hoorzitting werd gezegd dat men vooral vervlakking en verkleutering ervaart. Dat het nieuws leuk moet zijn, maar niet relevant. Populair wordt verward met ordinair. Luchtig wordt verward met ledig. Maar ondanks een decretale regeling, ondanks de vraag om respect voor een minimum aan deontologie, ondanks alle beloften om niet een permanent spreekforum te geven aan een beperkte groep politici, is er in de praktijk niets veranderd.

De heer André Denys : Mevrouw Dillen verwacht deontologie met kwaliteit, en daarover kan men natuurlijk redetwisten. Maar nog eens : wat met de verhouding tussen vrije meningsuiting en deontologie, en de rol van de overheid daarin ?

Mevrouw Marijke Dillen : Kwaliteit is voor mij een onderdeel van het verhaal.

Minister Dirk Van Mechelen : De sympathie van mevrouw Dillen voor de openbare omroep is ondertussen legendarisch. Maar die openbare omroep beschikt inmiddels over een mini- en een maxi-decreet. Daarin heeft het Vlaams Parlement bepaald dat programmatie helemaal aan de VRT toekomt. Uw opmerkingen over programmatie zijn dus ten onrechte, en met de geschillen die u stevast indient krijgt u steeds ongelijk.

Mevrouw Marijke Dillen : Dat is niet waar.

De heer Carl Decaluwe : Ik steun de bekommernis van de minister om de autonomie van de VRT. Toch erger ik me aan het feit dat bepaalde politici systematisch in de media aan de bak komen. Zijn daar normen voor ? En ik stel vast dat bepaalde ministers meer op tv komen dan hier verschijnen. Dat kan heel wat andere parlementsleden schaden.

Neem nu Freya Van den Bossche : beleidsmatig een nul, maar inzake populariteit zelfs niet door de eerste minister te kloppen. En daarop wordt de politicus getaxeerd. Wij moeten ons daarover bezinnen.

Minister Dirk Van Mechelen : Of de politici fout zijn dan wel de media : wij beschikken in elk geval over een deontologie.

De heer André Denys : De invloed van de media op de politiek vormt niet de kern van het debat over de deontologie in de media.

Mevrouw Marijke Dillen : Dat is misschien niet de kern van het debat, maar het is er wel een essentieel onderdeel van. Populariteit is immers zeer belangrijk voor politici, belangrijker dan een goed beleid of een degelijke dossierkennis.

De heer André Denys : Het Vlaams Blok klaagt dat het te weinig aan bod komt op tv, maar toch scoort de partij goed bij de verkiezingen. Misschien krijgen politici die te vaak op tv komen, wel met een slijtage-effect te kampen ? Dat zou in Nederland met paars het geval zijn geweest.

Mevrouw Marijke Dillen : Wellicht worden de mensen het beu dat het Vlaams Blok niet aan bod komt op tv en dat zijn standpunten niet correct worden weergegeven. Dat komt tot uiting in het stemgedrag.

De heer Carl Decaluwe : De minister vraagt zich af wie er in de fout gaat, de politici of de media. De vorige regering had een deontologische code opgesteld die bepaalde dat de regeringsleden zou weinig mogelijk aan spelprogramma's zouden deelnemen. Minister Vogels daarentegen komt zeer veel op tv en dat leidt tot een verlies aan geloofwaardigheid.

De heer Denys interpreteert de deontologische code zeer eng.

Minister Dirk Van Mechelen : We hebben het hier over de deontologie van de media en niet van de parlementsleden.

Mevrouw Marijke Dillen : Er is een kruisbestuiving. Daarom moeten de politici hun opstelling bepalen. Sommige politici dreigen immers minder populair te worden.

Minister Dirk Van Mechelen : De politici willen zich bij deze deontologie aansluiten.

De raad van beheer van de openbare omroep is autonoom in zijn programmatie. Er werd een code goedgekeurd die bepaalt dat politici wel uitgenodigd kunnen worden in panels, maar dat ze geen vast lid kunnen zijn. Deze code wordt nu nageleefd.

Mevrouw Marijke Dillen : De openbare omroep mag niet de gangmaker zijn van de populariteit van een select groepje politici. De populairste politicus is Steve Stevaert, gevolgd door Bert Anciaux en Mieke Vogels. Dat is veelzeggend. De heer De Graeve, gedelegeerd bestuurder van de openbare omroep,

heeft gezegd dat er aan deze praktijken een einde moest komen, in het belang van de objectiviteit en de neutraliteit van de openbare omroep. Er is echter nog niets veranderd. Dit pleidooi voor een deontologie is dus wel erg vrijblijvend.

Daarom zal mijn fractie zich onthouden bij de stemming. We delen sommige bekommernissen van dit voorstel van resolutie, maar we menen dat ze in de tekst niet correct werden ingevuld. (*Applaus bij het VB*)

De heer Marino Keulen : Dit voorstel van resolutie is zeer belangrijk. We hebben er veel aandacht en tijd aan besteed. Het heeft betrekking op alle media, zowel de geschreven pers als de audiovisuele media. Cruciaal is de zelfregulering van de sector. De Raad voor Journalistiek dient hierin een centrale rol te vervullen. Het gaat hier dus zeker niet om een vrijblijvende belofte.

Deontologie moet een ruimere invulling krijgen dan alleen objectiviteit. De media zien zichzelf graag als de vierde macht. Als de drie andere machten voortdurend verantwoording moeten afleggen, dan is het logisch dat we dat ook van de media verwachten. In dit verband is de term *accountability* veelzeggend, een term die men benaderend kan vertalen met woorden als aanspreekbaarheid en verantwoordelijkheid. De media moeten hun eigen spelregels uitwerken en de overheid mag daarin niet tussenkomen.

Op dit vlak is de opleiding van de journalisten zeer belangrijk. Oudere journalisten kunnen daarbij een cruciale rol vervullen. Die worden nu nog al te vaak opzijgeschoven bij rationalisaties.

De Geschillenraad voor Radio en Televisie blijft autonoom werken. Hij dient geschillen te beslechten en te waken over de onpartijdigheid. Op termijn dient deze raad ingepast te worden in de Raad voor Journalistiek, maar eerst moet die laatste nog operationeel te worden.

Er werd dus al een belangrijke stap gezet, maar het laatste woord is hierover nog niet gezegd. (*Applaus bij de VLD, sp-a en VU&ID*)

De heer Jo Vermeulen : Naar aanleiding van een aantal incidenten met de media werden enkele hoorzittingen georganiseerd. Toen is de idee van dit voorstel van resolutie ontstaan. De laatste tijd zijn incidenten met de media echter schering en inslag geworden. Soms verkiest men een snelle boven een

juiste berichtgeving. Het spektakelgehalte weegt soms zwaarder door dan de essentie. De bevolking heeft dan ook niet veel vertrouwen in de media.

Dit voorstel wil een aantal suggesties formuleren voor een deontologie. We hebben bewust gekozen voor de ondersteuning van de zelfregulering. Ik wil echter twee misverstanden uit de weg ruimen. Het eerste werd verwoord door de heer Decaluwe, namelijk dat dit voorstel van resolutie achterhaald zou zijn. Op basis van de hoorzittingen hadden we al voor zelfregulering gekozen. We hebben de sector echter de nodige tijd willen gunnen om die zelfregulering tot stand te brengen. Die is er nu gekomen in de vorm van de Raad voor Journalistiek. Wij hadden oorspronkelijk gedacht aan een Raad voor de Mediadeontologie, maar we hebben de naam aangepast om tegemoet te komen aan de wensen van de sector.

In die zin is het voorstel van resolutie niet achterhaald. Het onderschrijft de keuze voor zelfregulering en vraagt aan de regering om die te ondersteunen.

De Raad voor Journalistiek is geen rechtbank. Het is belangrijk dat de raad de bestaande codes, zoals de Vlaamse code van 1982, verfijnt en terzake adviezen formuleert. Hij vormt een platform waar de media-actoren elkaar vinden en aandacht besteden aan de deontologie.

Voor het eerst wordt ook gevraagd dat alle actoren meewerken. Deontologie is niet alleen een zaak van journalisten, maar ook van hoofdredacteurs, directieleden, lay-outers enzovoort. Die bepalen immers allemaal het eindproduct en zijn daar dus ook deontologisch verantwoordelijk voor.

De directieleden hebben ingestemd om te participeren in de Raad voor Journalistiek. Zij dragen de verantwoordelijkheid voor de werkdruk en het statuut waarin de journalist werkt en beide zijn bepalend voor de deontologie. Dergelijke onderwerpen zullen in de raad besproken worden.

Nieuw is voorts dat de Raad voor Journalistiek een platform is voor de hele sector. Er worden ook een aantal externen opgenomen. Het is belangrijk dat de verschillende codes en statuten door de samenleving getoetst worden. Het is essentieel dat de openbare omroep in de Raad voor Journalistiek participeert. De VRT is niet alleen een voorbeeld voor de deontologie maar dient zich ook bescheiden op te stellen in het medialandschap.

Belangrijk is ook dat de deontologische regels permanent verfijnd worden, dat er jurisprudentie opgebouwd wordt en dat er een gesprek mogelijk is. Dat laatste is niet vanzelfsprekend omdat het gemakkelijk als een aanslag op de persvrijheid wordt beschouwd. Iedere betrokkene moet weten dat deontologie de grens van de persvrijheid is.

Journalisten kunnen vergeleken worden met politici. De burger heeft in beide weinig vertrouwen. Ze laten zich allebei opjagen door de concurrentie. Soms is het spektakel belangrijker dan de essentie enzovoort. Het is fundamenteel dat journalisten en politici elkaar niet opjagen. Politici zijn fout bezig als ze de journalisten op de zenuwen werken.

We steunen het voorstel van resolutie met volle overtuiging. (*Applaus bij de VLD, sp.a, AGALEV en VU&ID*)

De heer Dany Vandenbossche : De zelfregulering van de Raad voor Journalistiek zit goed in elkaar, maar het is jammer dat de VRT er geen deel van uitmaakt. Ik dring erop aan dat de openbare omroep dat zo snel mogelijk doet. Volgens de VRT is de Raad voor Journalistiek een uitzonderingsrechtbank. In een artikel somt de heer Pol Deltour zeven misverstanden over de Raad voor Journalistiek op. Een vierde misverstand is dat de hij bijkomende repressie schept.

De Raad voor Journalistiek is een vzw. Als die een negatief oordeel uitsprekt, kan die voor een rechtscollege gedagvaard worden. De Raad voor Journalistiek kan maar geloofwaardig worden als die sanctiemogelijkheid verdwijnt. De raad dient zich ervoor te hoeden om in individuele gevallen uitspraken te doen. De suggestie van de heer Deltour dat iedereen die een klacht indient bij de Raad voor Journalistiek, afstand moet doen van het recht om te procederen, is een aantasting van het rechtssysteem.

De vzw is immers geen administratief rechtscollege. Ik dring erop aan dat dit aspect bekeken wordt. Het risico op een veroordeling is momenteel het enige struikelblok voor de openbare omroep om tot de Raad voor Journalistiek toe te treden. (*Applaus bij de VLD, sp.a, AGALEV en VU&ID*)

De heer Marino Keulen : Ik treed het betoog van de heer Vandenbossche volledig bij.

De heer Jo Vermeulen : Het is me nog niet duidelijk waarom CD&V zich bij de stemming over dit voorstel van resolutie zal onthouden. Kan de heer

Decaluwe de onthouding motiveren ?

De heer Carl Decaluwe : Met dit voorstel van resolutie worden alleen open deuren ingetrapt. Het is evident dat we de oprichting van de Raad voor Journalistiek steunen, de VRT heeft al een principiële beslissing tot toetreding genomen en het probleem van de journalistieke opleidingen kwam hier al ontelbare keren aan bod. Daarom zal CD&V zich onthouden.

De voorzitter : De bespreking is gesloten.

We zullen om 16 uur de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie houden.

MOTIE BETREFFENDE EEN BELANGEN-CONFLICT

Bespreking

De voorzitter : Aan de orde is de motie van de heren Loones, Vandenbroeke en Van Dijk betreffende een belangenconflict.

De bespreking is geopend.

De heer Jan Loones : Enkele weken geleden werd de spoedbehandeling van deze motie afwezen, maar ik ga ervan uit dat dit nog niet betekent dat de motie ook inhoudelijk werd afgewezen. De behandeling door de federale Kamer ligt momenteel trouwens stil.

Het federale parlement werkt aan een wetsvoorstel dat een fonds in het leven wil roepen om tegemoet te komen aan alimentatiegerechtigde eenoudergezinnen die in financiële moeilijkheden belanden door de niet-naleving van de alimentatieverplichtingen door de ex-partner. Dit federale initiatief wordt ondersteund door CD&V en PSC. Wij zijn er voorstander van om dit op Vlaams niveau te regelen.

De federale overheid is bevoegd voor de opstelling van regels om de burgerrechtelijke onderhoudsverplichtingen te doen naleven. De Raad van State heeft geoordeeld dat daarbij een rol kan zijn weggelegd voor de OCMW's, die dan louter als uitkeringsinstelling optreden. De federale overheid gaat met dit voorstel nog veel verder : in de motivering lezen we dat het om een belangrijk instrument gaat om de armoede bij alimentatiegerechtigde eenoudergezinnen te bestrijden. Hulp en bijstand aan personen in nood is

volgens artikel 38 van de Grondwet nochtans een exclusieve bevoegdheid van de gemeenschappen. N-VA heeft een aantal federale voorstellen op het vlak van een betere inning, een prioritaire vervolging en de uitvoering van vonnissen die nog geen kracht van gewijsde hebben. Dit zijn immers federale bevoegdheden.

N-VA is ook van mening dat de mensen die een beroep willen doen op dit fonds, er zeker van moeten zijn dat het rechtsgeldig werkt. Aangezien de federale overheid zich bezighoudt met een gemeenschapsbevoegdheid, is de werking van het fonds echter aanvechtbaar.

Door gebruik te maken van de procedure van een belangenconflict vragen wij om een overleg met de federale Kamer. Het Vlaams Parlement kan daar geen bezwaren tegen hebben. Een behandeling van deze materie op Vlaams niveau biedt trouwens heel wat voordelen : we kunnen autonoom beslissingen nemen en de uitkeringen inkomensafhankelijk maken.

De Gezinsbond steunt de totstandkoming van het fonds, maar is ook van mening dat het hier om een gemeenschapsbevoegdheid gaat. *(Applaus bij enkele leden)*

De heer Guy Sols : De VLD zal deze motie niet steunen, omdat zij niet de Vlaamse belangen dient, maar wel de belangen van N-VA. Het federale wetsvoorstel tot oprichting van dit fonds wordt gedragen door alle partijen en zal eindelijk een burgerrechtelijke oplossing bieden voor de problemen van ex-partners waarvan er een zijn verplichtingen niet nakomt.

N-VA wil de behandeling van dit wetsvoorstel enkel vertragen, zodat de heer Bourgeois een alternatief strafrechterlijk voorstel kan doen, waardoor niet-betalende personen vlugger voor de rechtbank zullen verschijnen. Ik vind deze werkwijze pervers. *(Applaus bij de VLD)*

De heer Jan Loones : Er zijn inderdaad twee bevoegdheidsniveaus en we moeten alles doen om op beide niveaus al onze mogelijkheden uit te putten. Ik zie niet in wat er pervers is aan de samenwerking met de leden van onze partij die in de federale Kamer zetelen.

Er wordt trouwens al drie jaar onderhandeld over de oprichting van dit fonds, dat door de beperkte federale bevoegdheden over onvoldoende financiële

middelen zal beschikken. Als advocaat weet ik ook dat advocaten dit fonds bij het Arbitragehof zullen proberen aan te vechten.

Wij willen in de Kamer alles doen wat strafrechtelijke mogelijk is om het onderhoudsgeld gemakkelijk te innen. Dat kan door beter inzicht te verschaffen in het vermogen van de betaler. Voorts kan prioriteit verleend worden in het vervolgingsbeleid en kunnen de veroordeelden van niet-uitvoerbare vonnissen al strafrechtelijk vervolgd worden. Wij hebben daarbij alleen maar oog voor de onderhoudsgerechtigde ouders. Op Vlaams niveau is iedereen bereid naar een regeling te zoeken die rekening houdt met het inkomen van de inkomensgerechtigde ouder.

Wij wijzen er gewoon op dat de wettelijkheid van het fonds zal aangevochten worden. Bovendien kunnen we in Vlaanderen een betere regeling treffen. Het federale stelsel zal alleen maar tot een bijkomende transfer leiden. Wat is er pervers : dat we enkele weken tijd verliezen, terwijl er al drie jaar lang op de oprichting van dit fonds gewacht wordt ? De opmerking kwetst me : men weigert uit te gaan van onze goede bedoelingen. *(Applaus bij enkele leden)*

De heer André Denys : Aangezien de Raad van State duidelijk stelt dat het hier een federale materie betreft, kan er geen sprake zijn van een bevoegdheidsconflict. Onze belangen worden evenmin geschonden, integendeel. Indien wij bevoegd waren voor deze materie, hadden we al lang moeten ingrijpen.

Omdat het belangenconflict een zwaarwichtig instrument is, mogen we het maar gebruiken als we duidelijk kunnen aantonen dat onze belangen geschaad worden. N-VA gebruikt het belangenconflict te vaak en dat zal zich tegen ons keren. *(Applaus bij de VLD en AGALEV)*

De heer Jan Loones : We mogen deze procedure inderdaad niet misbruiken en dat doen we ook niet. De Raad van State zegt ook dat het op te richten fonds zich niet kan inlaten met armoedebestrijding of hulp aan personen.

Ten tweede is het wettelijk mogelijk dat een bevoegdheidsconflict tot een belangenconflict leidt : men schaadt onze belangen als men onze bevoegdheden inpalmt. Wij dienen ook de belangen te beschermen van die Vlamingen die getroffen zullen worden door de pogingen om de

onwettelijkheid van dit fonds aan te tonen. Maken wij al te gretig gebruik van het belangenconflict ? Gezien de pogingen tot federale recuperatie, is waakzaamheid geboden. (*Applaus bij enkele leden*)

De voorzitter : Aangezien deze middag het Jaarverslag 2001 van de Vlaamse Ombudsdienst wordt voorgesteld, kunnen we deze bespreking debat deze voormiddag niet afronden. Ik stel voor de bespreking deze namiddag voort te zetten. (*Instemming*)

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor deze voormiddag.

Wij komen om 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen. (*Instemming*)

- *De vergadering wordt gesloten om 11.40 uur.*

BERICHTEN VAN VERHINDERING

De heer Jos Bex : gezondheidsredenen ;

De heer Johan Malcorps, mevrouw Isabel Vertriest : ambtsverplichtingen.



- Bespreking
(Sprekers : de heren Carl Decaluwe en André Denys, mevrouw Marijke Dillen, de heren Marino Keulen, Jo Vermeulen en Dany Vandenbossche en minister Dirk Van Mechelen) 4

Motie betreffende een belangenconflict

- Bespreking
(Sprekers : de heren Jan Loones, Guy Sols en André Denys) 8

Regeling van de werkzaamheden 10

Berichten van verhindering 10